

MU-avtalet

AVTAL OM UPPHOVSMÄNS RÄTT TILL ERSÄTTNING VID VISNING AV VERK SAMT MEDVERKAN VID UTSTÄLLNING M.M.

mellan svenska staten, representerad av Statens kulturråd å ena sidan och Konstnärernas Riksorganisation, Föreningen Sveriges Konsthantverkare och Industriformgivare, Föreningen Svenska Tecknare och Svenska Fotografers Förbund, å andra sidan.

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Definitioner

I detta avtal avses med

- ”arrangör”: statlig myndighet eller statlig institution som anordnar tillfällig utställning av verk eller upplåter lokal för sådan;
- ”avtalet”: detta avtal mellan svenska staten och organisationerna om inte annat särskilt anges;
- ”medverkansersättning”: ersättning som arrangör betalar till upphovsman i samband med visning av dennes verk och som inte utgör utställningsersättning, se bl.a. 4 § punkterna 1–2 nedan;
- ”organisationerna”: Konstnärernas Riksorganisation, Föreningen Sveriges Konsthantverkare och Industriformgivare, Föreningen Svenska Tecknare och Svenska Fotografers Förbund;
- ”tillfällig utställning”: utställning som varar upp till ett år;
- ”upphovsman”: utställande konstnär, fotograf, tecknare, konsthantverkare, formgivare m.fl. som har skapat ett verk;
- ”utställning”: utställning till vilken allmänheten eller en större sluten krets äger tillträde;
- ”utställningsersättning”: ersättning som arrangör ska betala till upphovsmannen för visning av verk i upphovsmannen ägo för allmänheten eller en större sluten krets genom tillfällig utställning inom och utom landet;
- ”verk”: alster av bildkonst, fotografi, illustrationer, konsthantverk eller verk som tillkommit på annat sätt och som avses i 1 och 49 a §§ lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.

1 §. Avtalets ändamål

Detta avtal reglerar:

1. Former för förhandling, avtalsinnehåll och avtalsslutande mellan arrangör av utställning och utställande upphovsman i samband med visning av verk som är i upphovsmannens ägo.
2. Skyldighet för arrangör att i enlighet med bestämmelserna i detta avtal betala utställningsersättning till upphovsman för visning av verk som är i upphovsmannens ägo.
3. Fastställande av storlek på utställningsersättning som arrangören ska betala till upphovsmannen.
4. Arrangörens åtaganden vid avbrott i utställning och stöld eller skada på upphovsmannens verk.

Utställningsersättningen kan inte avtalas bort genom enskild uppgörelse mellan arrangör och upphovsman eller omvandlas till att till exempel täcka betalning för upphovsmannens arbete eller

andra omkostnader, d.v.s. medverkansersättning. Avtalsvillkor som inte ger upphovsmannen rätt till utställningsersättning i enlighet med detta avtal är utan verkan mot upphovsmannen.

2 §. Avtalets omfattning

En arrangör av en tillfällig utställning är skyldig att tillämpa detta avtal vid visning av verk som är i upphovsmannens ägo.

1. Avtalet omfattar vid tidpunkten för den aktuella utställningen levande upphovsmän, oberoende av organisationstillhörighet, hemvist eller nationalitet.
2. Avtalet omfattar arrangörer som är statlig myndighet eller statlig institution.

ENSKILDA AVTAL MELLAN ARRANGÖR OCH UPPHOVSMAN

3 §. Former för förhandling, avtalsinnehåll och avtalsslutande

Detta avtal ska ligga till grund för enskilda avtal som ska upprättas mellan arrangörer och upphovsmän. Arrangören är skyldig att så långt som möjligt före utställningen uppta förhandling och sluta ett skriftligt avtal med upphovsmannen. Avtalet ska reglera villkoren för upphovsmannens medverkan i utställningen. Upphovsmannen har rätt till utställningsersättning i enlighet med detta avtal om arrangören visar upphovsmannens verk även om ett enskilt skriftligt avtal inte har träffats med arrangören.

Vid utställningar med flera upphovsmän kan avtal träffas med en grupp av upphovsmän, om upphovsmännen uppträder och presenteras som en grupp. I annat fall ska enskilt avtal träffas med varje deltagande upphovsman.

Parterna förutsätter att arrangören i samråd med organisationerna upprättar en avtalsmall eller använder en av organisationerna gemensamt upprättad avtalsmall som grund för de enskilda avtalen.

4 §. De enskilda avtalens innehåll

Det enskilda avtalet mellan arrangör och upphovsman ska reglera:

1. Ersättning för kostnader som uppstår i samband med utställningen, till exempel kostnader för frakt, försäkring, resor, teknisk utrustning med mera.
2. Övriga ersättningar för utställningsuppdraget, så som betalning för upphovsmannens arbete inför, under och efter utställning. Exempel på arbete som ska regleras är upphovsmannens arbete med produktion, katalog, hängning/montering, möten, deltagande i programverksamhet och efterarbete.
3. Upphovsrättsligt nyttjande av upphovsmannens verk efter avslutad utställning. Exempel på nyttjande är publicering av bilder på arrangörens hemsida.
4. Ersättning för arrangörens visning för allmänheten av verk enligt fastlagd tariff för utställningsersättning (se 5 § i detta avtal).
5. Information om vilka arrangörer som visar utställningen vid utställningar på mer än en plats.
6. Tidpunkt och former för redovisning av ekonomisk ersättning till upphovsmannen.

De enskilda avtalen ska därutöver innehålla en beskrivning av utställningen med angivande av utställningstid, plats eller platser, ansvarig arrangör, deltagande upphovsmän, leveranstider, förteckning av verk med mera.

BESTÄMMELSER FÖR UTSTÄLLNINGERSÄTTNING

5 §. Utställningsersättning

En arrangör av en tillfällig utställning ska betala utställningsersättning till upphovsmannen när verk som är i dennes ägo visas för allmänheten eller större sluten krets.

Utställningsersättningens storlek regleras i bilagd tariff. Av tariffen framgår även lägsta ersättningsbelopp. Publikstatistik för verksamhetsåret före den aktuella utställningen och den tid denna ska vara bestämmer ersättningsnivån för varje utställning. Beloppen i tariffen räknas upp med konsumentprisindex (KPI) för första gången inför kalenderåret 2015 och därefter vart tredje kalenderår. Statens kulturråd ska bevaka att detta sker. Beloppet avrundas till närmast högre hundratal kronor.

Upphovsman har inte rätt till ersättning när det är fråga om:

1. Utställning av verk som utförts av elev i utbildning, om utställningen anordnas i samband med elevens utbildning.
2. Utställning av verk som lämnats in för utställning och ställs ut utan att arrangören i förväg gjort en bedömning av verket.
3. Utställning av verk som utförts av barn upp till 18 år.
4. Utställning av verk som har producerats inom ramen för arrangörens pedagogiska verksamhet.

AVBROTT, STÖLD OCH SKADA I SAMBAND MED UTSTÄLLNING

6 §. Vid avbrott i utställning

Om arrangören till följd av stöld, skada eller annan omständighet, som äger rum under den tid då verket enligt enskilt avtal varit ur upphovsmannens besittning, inte längre kan visa de utställda verken ska den ersättning som regleras i enskilt avtal samt utställningsersättning enligt tariff betalas för hela den avtalade utställningstiden.

7 §. Vid stöld eller skada

Arrangören ska ersätta upphovsmannen för förlust som uppstår genom att verk stulits eller skadats under den tid då det enligt avtal varit ur upphovsmannens besittning.

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

8 §. Referensgrupp för uppföljning av avtalet mellan svenska staten och organisationerna

I syfte att följa upp hur detta avtal implementeras och tillämpas ska det finnas en av parterna gemensamt tillsatt referensgrupp. För att fullgöra sina uppgifter ska gruppen på begäran beredas tillgång till enskilda avtal som upprättats mellan upphovsman och arrangör. Referensgruppen kan även göra vägledande uttalande vid en eventuell tvist mellan en arrangör och en upphovsman om tillämpningen av detta avtal.

Referensgruppen ska utgöras av sju ordinarie ledamöter varav tre utses av organisationerna och tre av Statens kulturråd. Parterna utser gemensamt en sjunde ledamot. En representant för Statens kulturråd ska vara referensgruppens ordförande. Gruppen kan till sammanträden bjuda in arrangör, upphovsman och andra berörda parter för diskussioner.

Referensgruppen ska ha minst två sammanträden per kalenderår. Därutöver kan gruppen sammankallas om någon av avtalets parter begär det. Möten ska protokollföras och justeras av samtliga avtalsparter.

9 §. Tvist mellan upphovsman och arrangör

Tvist om tillämpningen av enskilda avtal mellan upphovsman och arrangör ska i första hand lösas genom förhandling mellan upphovsmannen eller arrangören. Upphovsman eller arrangör har rätt att hänskjuta frågor om detta avtals tillämplighet och tolkning till referensgruppen som kan lämna ett vägledande uttalande i sakfrågan.

Om enighet inte kan uppnås får tvisten hänskjutas till slutlig prövning i allmän domstol.

10 §. Avtalsperiod och uppsägning

Avtalet gäller när det godkänts av regeringen. Avtalet gäller från och med den dag som regeringen bestämmer tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid om tre månader. När avtalet träder i kraft ersätter det tidigare avtal för konstnärers medverkan och ersättning vid utställningar per den dagen. Enskilda avtal som upprättats före detta avtals ikraftträdande regleras enligt det tidigare avtalet. Uppsägning från statens sida ska avse samtliga organisationer. Uppsägning från organisationernas sida ska ske av dem gemensamt.

Stockholm datum

För svenska staten
Statens kulturråd

För organisationerna
Konstnärernas Riksorganisation

Svenska Fotografers Förbund

*Föreningen Sveriges Konsthantverkare
& Industriformgivare*

Föreningen Svenska Tecknare

TARIFF FÖR UTSTÄLLNINGERSÄTTNING

Gäller från och med den 1 januari 2024

Följande tariffer ska tillämpas för utställningsersättning enligt 5 § i "Avtal om upphovsmäns rätt till ersättning vid visning av verk samt medverkan vid utställning m m" mellan svenska staten och organisationerna.

Beräkning av utställningsersättning ska grundas på den tariff som gäller det år då utställningen visas.

Tarifferna anger miniminivåer.

RIKTLINJER FÖR TARIFF

Vid fastställande av tarifferna som arrangör ska betala till upphovsman, har arrangörerna först delats in i fyra kategorier utifrån redovisat besöksantal. Vid denna kategoriindelning har även hänsyn tagits till arrangörer som bedriver en bredare verksamhet än konstutställningar, till exempel kulturhus. Den årliga statistiken över antalet besökare som respektive arrangör presenterar ligger till grund för vilken kategori som respektive arrangör tillhör.

När det har fastställts till vilken kategori arrangören tillhör, beräknas tariffen inom den aktuella kategorin utifrån hur lång tid utställningen pågår samt antal upphovsmän vars verk ställs ut. Tarifferna tar inte hänsyn till storlek på utställning, antal verk eller vilken slags konst som visas. Varje utställning betraktas som en helhetsupplevelse.

Oavsett vilken kategori arrangören tillhör, utställningens längd och antalet upphovsmän vars verk visas, har respektive upphovsman alltid rätt till utställningsersättning med det lägsta belopp som föreskrivs i detta avtal.

1. Upprättande av enskilt avtal

Det ska framgå av det enskilda avtalet enligt 4 § i avtalet vilken kategori i tariffen som tillämpas för visning av verket samt under vilken tidsperiod utställningen ska visas.

2. Beräkning av utställningstid

När utställningsersättning fastställs beräknas utställningstiden per påbörjad kalendervecka som utställning av verk pågår. När en utställning börjar på en lördag anses första veckan omfatta nio dagar. Dag för pressvisning respektive dag för vernissage undantas från beräkning av utställningstiden.

Vid utställning av tidsspecifika verk som är kortare än en vecka, som till exempel performancekonst, har upphovsmannen rätt till utställningsersättning med det lägsta belopp som föreskrivs i detta avtal.

3. Utställningar på mer än en plats

Vid utställningar på mer än en plats ersätts varje nedslag som en utställning, där beloppet för utställningsersättning varierar beroende på vilken arrangör som visar utställningen. Tarifferna i kategori 1–4, ska användas för beräkning av utställningsersättning avseende statligt producerade utställningar oavsett om de visas på statliga institutioner eller inte.

När utställningar producerats av annan än arrangör som visar utställningen, är det institutionen som har producerat utställningen som är skyldig att sluta ett skriftligt avtal med upphovsmannen.

4. Flera upphovsmän, fördelning vid grupputställningar

Vid grupputställningar fördelas utställningsersättningen mellan upphovsmännen efter förslag från arrangören. Vid fördelningen kan hänsyn tas till utställningsyta, exponering och upphovsmännens olika roller i utställningen. Ersättningen till varje upphovsman får dock inte understiga det lägsta belopp per upphovsman som föreskrivs i detta avtal.

5. Arrangörer med filialverksamhet

För arrangörer som bedriver permanent verksamhet i filialer på flera adresser, räknas varje adress som egen konsthall.

För arrangör som tillfälligt flyttar ut verksamhet med utställningar till annan adress, gäller samma tariff som för arrangörens vanliga verksamhet.

I det följande anges vilka ersättningsnivåer som ska tillämpas av statliga myndigheter och institutioner som visar en utställning inom den egna institutionen samt statligt producerade utställningar som visas på platser och i lokaler med annan än statlig huvudman.

KATEGORI 1: STÖRRE MUSEER OCH KONSTHALLAR

- a) Centrala statliga museer, där besöksantalet överstiger 100 000 personer per år
- b) Arrangörer vars huvudsakliga verksamhet är utställningar med bild- och formkonst och där besöksantalet överstiger 100 000 personer per år
- c) Utställningar utomlands i regi av svenska staten där besöksantalet överstiger 100 000 personer per år
- d) Övriga utställningar som anordnas av arrangör med statlig huvudman, där besöksantalet överstiger 100 000 personer per år

Grundersättning

Separatutställning	5 900 kr/vecka fram till och med vecka 12
Grupputställning 2–3 deltagare	x 1,5 av beloppet för separatutställning
Grupputställning 4–8 deltagare	x 2 ” ”
Grupputställning 9–20 deltagare	x 2,5 ” ”

Minskning av utställningsersättning vid en längre utställningsperiod

- Vecka 13 till och med vecka 16, ska utställningsersättning betalas med 75 procent av grundersättningen
- Vecka 17 till och med vecka 20, ska utställningsersättning betalas med 50 procent av grundersättningen
- Vecka 21 och framåt, ska utställningsersättning betalas med 25 procent av grundersättningen

Vid var tid gällande och indexuppräknad utställningsersättning, med angivande av storleken på utställningsersättning per utställningsvecka och antal deltagare, återfinns på Statens kulturråds webbplats.

KATEGORI 2: MEDELSTORA MUSEER, KONSTHALLAR OCH KULTURHUS

- a) Centrala statliga museer, där besöksantalet understiger 100 000 personer per år
- b) Museer och konsthallar med besöksantal mellan 50 000 och 100 000 personer per år
- c) Museer med besöksantal över 100 000 personer per år, men där verksamheten inte huvudsakligen är inriktad på utställningar av bild- och formkonst
- d) Kulturhus med besöksantal över 100 000 personer per år

Grundersättning

Separatutställning	4 500 kr/vecka fram till och med vecka 12
Grupputställning 2–3 deltagare	x 1,5 av beloppet för separatutställning
Grupputställning 4–8 deltagare	x 2 ” ”
Grupputställning 9–20 deltagare	x 2,5 ” ”

Minskning av utställningsersättning vid en längre utställningsperiod

- Vecka 13 till och med vecka 16, ska utställningsersättning betalas med 75 procent av grundersättningen
- Vecka 17 till och med vecka 20, ska utställningsersättning betalas med 50 procent av grundersättningen
- Vecka 21 och framåt, ska utställningsersättning betalas med 25 procent av grundersättningen

Vid var tid gällande och indexuppräknad utställningsersättning, med angivande av storleken på utställningsersättning per utställningsvecka och antal deltagare, återfinns på Statens kulturråds webbplats.

KATEGORI 3: MINDRE MUSEER OCH KONSTHALLAR

- a) Museer med 10 000–50 000 besökare/år, oavsett om institutionen har som inriktning att visa konst eller till exempel kulturarvsinriktning
- b) Konsthallar med 10 000–50 000 besökare/år

Grundersättning

Separatutställning	3 200 kr/vecka fram till och med vecka 12
Grupputställning 2–3 deltagare	x 1,5 av beloppet för separatutställning
Grupputställning 4–8 deltagare	x 2 ” ”
Grupputställning 9–20 deltagare	x 2,5 ” ”

Minskning av utställningsersättning vid en längre utställningsperiod

- Vecka 13 till och med vecka 16, ska utställningsersättning betalas med 75 procent av grundersättningen
- Vecka 17 till och med vecka 20, ska utställningsersättning betalas med 50 procent av grundersättningen
- Vecka 21 och framåt, ska utställningsersättning betalas med 25 procent av grundersättningen

Vid var tid gällande och indexuppräknad utställningsersättning, med angivande av storleken på utställningsersättning per utställningsvecka och antal deltagare, återfinns på Statens kulturråds webbplats.

KATEGORI 4: SMÅ KONSTHALLAR OCH UTSTÄLLNINGSRUM SAMT FRIA ARENOR

- a) Konsthallar med färre än 10 000 besökare/år
- b) Fria arenor/konstnärsdriven verksamhet med färre än 10 000 besökare/år
- c) Utställningar vid ambassader
- d) Utställningar av mindre omfattning där konsten samsas med annan verksamhet i samma rum

Grundersättning

Separatutställning	1 700 kr/vecka fram till och med vecka 12
Grupputställning 2–3 deltagare	x 1,5 av beloppet för separatutställning

Grupputställning 4–8 deltagare	x 2	”	”
Grupputställning 9–20 deltagare	x 2,5	”	”

Regeln om lägsta ersättning ger högre nivåer vid kortare utställningar inom kategori 4 än vad som anges ovan, se nedan om det lägsta belopp som i sådant fall istället ska betalas till upphovsman.

Minskning av utställningsersättning vid en längre utställningsperiod

- Vecka 13 till och med vecka 16, ska utställningsersättning betalas med 75 procent av grundersättningen
- Vecka 17 till och med vecka 20, ska utställningsersättning betalas med 50 procent av grundersättningen
- Vecka 21 och framåt, ska utställningsersättning betalas med 25 procent av grundersättningen

Vid var tid gällande och indexuppräknad utställningsersättning, med angivande av storleken på utställningsersättning per utställningsvecka och antal deltagare, återfinns på Statens kulturråds webbplats.

LÄGSTA BELOPP SOM SKA BETALAS TILL UPPHOVSMAN OAVSETT KATEGORI

Lägsta belopp för utställningsersättning per upphovsman och utställning oavsett utställningens längd och oavsett om kategori 1, 2, 3 eller 4 tillämpas är:

Separatutställning	7 300 kr
Grupputställning 2–3 deltagare	4 500 kr per upphovsman
Grupputställning med 4 till 20 deltagare	3 200 kr per upphovsman

Stockholm datum

För svenska staten
Statens kulturråd

För organisationerna
Konstnärernas Riksorganisation

Svenska Fotografers Förbund

*Föreningen Sveriges Konsthantverkare
& Industriformgivare*

Föreningen Svenska Tecknare

**Konstnärernas
Riksorganisation.**

KULTURRÅDET

